

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 24/12 Octobre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Acte imperatesci.

Noi Franciscu Iosifu I. din grati'a lui Ddieu imperatu alu Austriei etc. etc. etc. damu de scire si spre cunoscintia:

Dietele tieriloru: Boemi'a, Galiti'a si Lodomeri'a cu Cracovi'a, Dalmati'a, Austri'a din diosu si din susu de Enns, Salisburgulu, Sti'ria, Carinti'a, Carnioli'a, Bucovin'a, Moravi'a, Silesi'a, Tirolulu, Vorarlberg, Istri'a, Goriti'a si Gradi'so'a, apoi magistratulu din Triestu sunt conchiamate in loculu legale de adunare pe 19 Novembre a. c.

Datu in capital'a si resiedinti'a Nostra Vien'a in 14 Oct. 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Belcredi m. p.

la demandationea pre'nalta:

Bernardu cav. de Meyer m. p.

Sorisore de mana pre'nalta contra cancelariulu ung. de curte din 17 ale lunei c.:

Iubite cancelarie de curte Majlath! Intre sacrificiale, ce Mi-le impuse fatalulu periodu de resbelu decursu de curendu, fu prorogarea dietei unguresci unulu din cele mai grele, pentruca regularea definitiva a stariloru oonstitutionali in regatulu Meu Ungari'a si prin acest'a reinviarea activitatii constitutionale in monarchi'a intiega se amana pe unu timpu nedefinit.

Cu o bucuria cu atatu mai via vedu intru inchiaiarea tractatulu de pace posibilitatea de a conchiamá diet'a ungurésca, ce prin resolutiunea Mea din 24 Ianu a. c. o prorogasem pana la inchiaiarea resbelului.

Estensiunea intristatoria, ce luá epidemia, care, spre cea mai mare durere a Mea, domnesce in o parte mare mai aleu in capitalele iubitului Meu regatu Ungari'a, nu Me lasá se defigu inca acuma terminulu conchiamarii; totusi Te insarcinesu, a face fara amanare dispuasiunile necesarie, pentruca in casu, candu relationile salutarie voru luá o facia mai favorabile, diet'a se si póta incepe activitatea multu importanta in timpulu oelu mai scurtu.

Te insarcinesu mai departe, ca tuturor locuitoriloru regatulu Meu Ungari'a cari de voia au luat armu pentru aperiarea imperiulu Meu amenintiatu in esistintia, se le esrimi cea mai sincera multamita a Mea si recmoscintia cea mai calda pentru compatimirea, are o aflara ostasii raniti din brav'a Mea armata, si din a braviloru aliatu, in tote clasele poprationii.

Respectivii fia asecurati, ca implinindu prin acest'a cea mai nobila detorintia a iubirii deapropelul, totudeodata dederu si armei Mele in superarea ei cea forte profnda o deverata consolatiune.

Vien'a 17 Oct. 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Tractatulu de pace

(intre Austri'a si Itali'a. Capetu.)

Art. XI. Se intielege, ca csecutarea pretensiuniloru basate pre Sii 12 16 ai contractulu din 14 Martiu 1856, nu póte dá Austriei neci unu dreptu de controla de supraveghierea cladirii si usarii drumurilor ferate in teritoriulu cedatu. Regimulu alianu se oblega din parte-si a dá tote deslusle, care se potu cere in privinti'a acest'a di partea regimulu austriacu.

Art. XII. Se indetore puterile contractatorie a stipula catu mai graba uua conventiune in intielegere cu sietatea austriaca a drumulu de feru sudicu ptu despartirea ad

ministrativa si economica a grupeloru de linii de feru Venetiane si Austriace, potrivit art. 15 din conventiunea din 27 Febr. 1866, etc.

Art. XIII. Suna despre indetoria ambeloru state de a inlesni comeroiulu drumurilor ferate, estindiendu relationile intre aceste 2 state si redicandu noue linii spre a comunicá catu de strinsu intre-olalta ramurile de drumuri italiene si austriace.

Regimulu Mai. Sale c. r. apostolice aproomite preste acest'a complinirea liniei de Brenu, care e menita a imbiná ap'a Etsch (Athese) cu valea Ensului (Inn).

Art. XIV. Locuitorii seu innascutii teritoriulu cedatu in restempu de unu anu, incependu dela dia'a intreschimbarii ratificatiuniloru si pre bacea unei dechiaratiuni dande la deregatori'a competentu, se se folosésca de libertate deplina si netiermurita a-si scóte afara francu proprietatea loru miscatoria si a se retrage cu familiile loru in statele Mai. Sale c. r. ap., in care casu le remane supastratu dreptulu de cetianu austriacu. Se le fia liberu a si sustiené proprietatea loru nemiscatoria in teritoriulu cedatu. Aceeasi libertate se concede imprumutatu individoru nascuti in teritoriulu cedatu, cari sunt domiciliati in statele Mai. Sale imp. Austriei. Aceloru individui, cari vréu se se folosésca de terminatiunile presente, nu se póte face de nici o parte, neci in privirea persoanei neci a proprietatii in alegerea dispuasiunii loru, vreo impedeare. Terminulu unu anu pentru individui nascuti din teritoriulu cedatu, cari in momentulu preschimbarii ratificatiuniloru acestui tractatu se afla afara de teritoriulu monarchiei austriace, se prelungeste la 2 ani. Dechiararea loru se va puté primi dela cea mai aprópe misiune austriaca seu dela dicasteriulu tieriei din or-ce provintia a monarchiei.

Art. XV. Supusii Lombardo-Venetiani, ce servescu in armata austriaca se emitu indatu din servitiulu militariu, si se retramitu in patria. Se determina apriatu, cumca oceloru, ce dechiaru, ca vréu a remané in servitiulu Mai. Sale c. r. ap., le sta in voia a face acest'a, fara a fi impedeati in persóna seu in proprietate. Asemené garantie se asecurésca oficialiloru civili nascuti din regatulu Lombardo-Venetianu, cari voru dovedi intentiunea de a remané in servitiu austriacu si voru avé a alege or a remané in servitiu austriacu or a intrá in administratiunea italiana, in care casu regimulu Mai. Sale regelui Italiei se indetóra seu a-i pune in posturi analóge cu cele avute seu a le dá pensune in sum'a defipta dupa legile austriace. Se intielege de sene, ca voru remané supusi legiloru si prescripteloru disciplinari ale administratiunii italiene.

Art. XVI. Oficirii italiani, ce se afla in servitiu austriacu se si póte alege seu a remané in servitiu seu a trece cu acelasi rang in armata regelui Italiei, déca se voru insinúa in restimpu de 6 luni dela preschimbaria ratificatiuniloru tractatulu acestuia.

Art. XVII. Pensiuile civili si militari plattate regulatu, cari sunt asemnate la cass'a de statu a regatulu Lombardo-Venetianu, se voru garantá cá si pana acum celoru indreptatiti, precum si veduveloru seu prunoiloru loru, si se voru plati pre viitoru dela regimulu italianu. Asta determinatiune se estinde fara osebire de loculu nascerii, la cei cari remanu cu locuinti'a in teritoriulu cedatu, si ale caroru pensiuu se platisera pana la an. 1814 dela regimulu provinciiloru Lombardo-Venetiane de atunci, ér' apoi cadiura in sarcina erariulu statulu austriacu.

Art. XVIII. Archivele teritórielor cedate, care cuprindu titulele de proprietate, actele administrative si civili judecatoresci, precum si documentele politice si istorice ale vechiei republice Veneti'a, se voru predá in totalitatea loru

comisariloru denumindi spre acest'a, caroru se voru inmaná asemené obiectele, ce se tienu specialminté de teritoriulu cedatu, obiectele de arte si sciintie. De alta parte titulele de proprietate, actele administrative si civile judecatoresci, ce privescu teritóriele austriace si se afla in totu casulu in archivele teritoriulu cedatu, se voru predá deplinu comisariloru Mai. Sale c. r. ap. Regimele Austriei si Italiei se indetorescu a-si impartasi imprumutatu, candu voru cere deregatoriile mai nalte administrative, tote documentele si informatiunile relative la afacerile, ce privescu atatu teritoriulu cedatu, catu si tierile marginasie. Aceleasi se mai engageasa a lasá se se ie copie autentice de documente istorice si politice, care au vre-unu interesu imprumutatu pentru tierile remase in posesiunea celorlalte din puterile contractantsi si care in interesulu sciintieloru nu se potu instrainá din archivele, de care se tienu.

Art. XIX. Inaltele puteri contractante se engageasa a aplacidá imprumutatu catu se póte de mari usiorari de vama pentru locuitorii limitrofi (din ambele tieri), pentru esplotarea proprietatiloru si pentru esercitarea industriei loru.

Art. XX. Tractatele si conventiunile, cari prin art. 17 alu tractatulu de pace, subscrisu in 10 Nov. 1859, se confirmara, intra provisoriu pe unu anu in putere si se estindu la tote tierile regatulu Italiei. In casu ce aceste tractate si conventiuni nu se voru abdice cu trei luni inainte de deurgerea unu anu, incependu din momentulu preschimbarii ratificatiuniloru, remanu in putere si asia mai incolo dintr'unu anu intr'altulu. Totusi se engageasa ambele puteri contractante in restimpu de unu anu a le supune revisiunei, spre a face in acordu comunu modificatiunile conforme intereseloru ambeloru tieri.

Art. XXI. Ambele puteri c. si rezervéza a intra indatace se va poté in pertractari spre a inohiaia unu tractatu de comerciulu si de navigare pe bacea cea mai lata, pentru a inlesni imprumutatu comerciulu intre ambele tieri. Pana atunci inse remane in putere tractatulu de comerciulu si navigare din 18 Oct. 1851 preste totu teritoriulu Italiei.

Art. XXII. Principii si prinsesele case austriace, precum si prinsesele, cari intrara prin maritisiu in famili'a imperatesca, dupa ce si voru scóte valóre pretensiuniloru intra in posesiunea deplina si nestirbata a proprietatii loru atatu miscatorie catu si nemiscatorie, si o potu folosi si potu dispune despre ea fara a fi conturbati in vre-unu modu in esecutarea drepturiloru lor. Totusi remanu rezervate drepturile statulu si ale privatiloru, cari voru trebui se si castige valóre pre cale legala.

Art. XXIII cuprinde amnesti'a din ambele partile netiermurita pentru individiu compromisi in peninsula din caus'a evenimentelor politice intemperate pana adi. De aceea neci unu individ, fia de ce olasa seu stare va fi, nu e erstatu a fi persecutatu, neodichnitu seu infestatu neci in persón'a neci in proprietatea s'a neci in esecutarea drepturiloru sale pentru purtarea lui seu pentru opiniunile lui politice.

Art. XXIV. Tractatulu de facia se ve ratificá, si ratificatiunile in restimpu de 15 dile seu dupa putintia si mai nainte se voru intreschimba in Vien'a.

Dreptu documentare s'a subscrisu de ambii respectivii plenipotentiari apunenduse sigilulu cu marc'a loru.

Facutu in Vien'a in 30 Oct. in anulu salutei 1866.

Wimpffen m. p.

Menabrea m. p.

Articulu aditionalu. In acestu anescu se defigu terminii (sorócele) platirii celoru 35 milióne din art. VI asia;

7 milioane se voru depurá prin 7 bonuri de tesauru de cate unu milionu, sunatórie la ordinu regimului imperatescu, solvabilu in sunatória incepundu de adi in Parisu la unu bancheriu de frunte séu la unu institutu de creditu de prim'a ordine, dupa 3 luni dela diu'a subscrierii tractatului presente si fara interese. Celalalte 28 milioane fl. se voru depurá in Vien'a in moneta sunatória prin 10 bonuri de tesauru la ordinu regimului austriacu, unulu fiacare de cate 2,800.000 fl. v. a. solvabilu in Parisu dupa descurgerea de cate 2 luni, care 10 bonuri se voru predá plenipotentiatului Mai. Sale c. r. ap. indata la intreschimbarea ratificatiunilor. Si celu de antaiu bonu de tesauru din asemnatiunile acestora se va respede dupa 2 luni dela platirea bonurilor din care 7 milioane si pentru aceste termine se va plati si interesulu de 5%, incependu dela 1-a a lunei ce urmésa dupa intreschimbarea ratificatiunilor totu in Parisu. Acestu articulu aditionalu are asemene putere si activitate, cá cum ar fi intretiesutu in tractatu. Dupa acést'a urmésa formul'a inchiderii latinesce, prin care tóte cele cuprinse mai susu se declara primite si placute, apromitenduse a se pune in executiune cu tóta fidelitatea fara a concede vreo impotrivire.

Datu in urbea Nóstra imperiala Vien'a in 9 Oct. 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

(L. S.)

Alecsandru com. Mensdorff-Pouilly m. m.
M. L. T.

la mandatulu propriu alu Mai. Sale c. r. apost.
Rogerius liber Baro ab Aldenburg m. p.
consiliarius aulicus ac ministerialis.

Ore prin impaciuirea regimului numai unilateraliter cu natiunea maghiara, prein concesionil' de ea in diet'a din Pest'a pretinse, si in'ainte de ce s'ar' impaciui si indestuli celalalte natiuni nemaghiare, póte se dice a fi intr' adevéru asecurata si impaciuirea intregului regatu alu Ungariei, si consolidarea acelu-a si a Monarchiei?

De unu tempu incóce tóte gazetele de totu felulu de nationalitate si de limba din imperiulu austriacu, sunt pline de aole sciri, ca prin ministeriulu de statu tóte se cérea si se ponu in miacare, cá diferinti'a ce este intre regimu si natiunea maghiara se se complanese, tocma si cu acelu pretiu, care lu cere partid'a lui Deak in diet'a din Pest'a, cá una conditiune „sine qua non” a impaciuirei, adeca, si eu sacrificarea dobanditeloru pana acum drepturi politice nationale, si cu supunerea celoralalte mai numeroase natiuni nemaghiare de sub coron'a Ungariei u-nui centralisatoriu dualismu; si n'ei nesuferibile egemonie si suprematie maghiare. —

Nu scia óre latirea unoru asiri asia spaiantatórie púcedu din una seriósa cugetare si lucrare a ministeriului nostru de statu in partea acést'a, seau aceste se emitu in ventulu publicu numai cá, seau se se faca experimentu „ca ce dice opiniunea publica?” seau se se destépte din adunc'a apatia si tacere si graiurile celoralalte nationalitati nemaghiare de sub coron'a Ungariei — cari dupa manifestulu imperatescu din 20 Sept. 1865, si dupa principiulu egalei indreptatiri a tuturor natiunilor, de pre tronu enunsiatu, si in diplom'a din 20 Oct. 1860 fundatu, inoa ar' avé dreptu de a dice o vorba, si de a dá unu votu la ace'a impaciuire, si numai dupa deplin'a ascultare a drepteloru postulate si a celoralalte natiuni nemaghiare de sub coron'a Ungariei, se pasieca la unu compromis, la una transactiune si impaciuire cu natiunea maghiara; pentru ca, eu si de ace'a convictiune, ca numai asia póte fi impaciuirea Ungariei deplina, statornic, adevérata si folositoria si natiunei maghiare, er' nu falsa si focu invelitu in cenusia, — pentru ca eu tienu, ca nu numai ministeriulu nostru de statu, dar' si intréga natiunea maghiara — carea din impopulatiunea Ungariei abia face 1/3 parte — tare s'ar' insielá, déca ar' socoti si ar' crede, ca cu unilateral'a impaciuire numai a nationalitatei maghiare prein pretensele concesioni si inainte de a indestuli si impaciui si pe celalalte nationalitati nemaghiare — oari celu mai pucinu contienu 2/3 partí din impopulatiunea Ungariei — si a le asecurá egalitatea drepturilor loru nationale — se póte impaciui totu regatulu Ungariei si tóte nationalitatile lui nemaghiare. —

Fia ori cum se fia ace'a incercare de impaciuire seriosa, seau numai experimentale, destulu ca dupa ce natiunile nemaghiare de sub coron'a Ungariei, si deosebi natiunea nóstra romana a observatu, ca mai eu séma dela inchiarierea pacei cu Prusi'a, dupa nefericit'a catastrofa dela Königrätz incóce, mai in tóte gazetele maghiare din Transilvani'a si Ungari'a, inoa si in acele oari representésa partid'a lui Deák, desu se cetesu si venu inainte idealurile si laudele aceste vane si ridiculóse „ca adeca, déca regimulu ar' fi datu maghiariloru ministeriulu ungurescu, si iar' fi repusu in usulu legigóru din 1848, si inmai catastrofa dela Königrätz nu se ar' fi intemplatu si nu se ar' cutrierá din temelii tóta monarchi'a, si in necá si suripá din temelii tóta miliarde de detorie de statu — cari l'au adusu la sapa de lemnu — da si pe venitoriu asemene catastrofe numai asia s'ar' poté incungiuirá, tocma cá candu poterea regatului Ungariei ar' stá numai in natiunea maghiara, si cá si candu braciele si sacrificiale, cu cari se sustiene si apara imperiulu, ar' fi numai ale singurei natiuni maghiare, cea de 4—5 milioane suflete, si nu si a celoru 10 milioane de suflete ale natiuniloru nemaghiare de sub coron'a Ungariei, seau si a acelu concretu numeru de 31 milioane suflete ale intregu imperiului austriacu fora maghiari?! —

Dupa ce dicu noi romani, mai cu séma Ardelenii amu vediutu, ca in urm'a aloru asemene asertiuni vane si ideale ale fratiloru maghiari, Regimulu intr'adeveru seriósu cugeta de un'a impaciuire oate de pretiuósa cu maghiarii, pentru ca si gazetele germane vienesi si cele maghiare, de nemicu alta vorbescu mai desu, decat de darea unui ministeriu maghiaru, si unoru altoru momentuóse concesioni, — si dupa ce si ace'a amu observatu, ca ministeriulu nostru de statu intr'adeveru nece n'a lipsitu spre ajungerea scopului acestui-a, a chiamá la un'a conferintiá pe barbatii cei mai renumiti maghiari — intre oari a fostu si Deák, inse numai singuru barbatii cei de incredere ai maghiariloru, si nu si a altoru nationalitati nemaghiare de sub coron'a Ungariei.

Nu fora fundamentu a debutitu se se destépte in animele tuturor nationalitatiloru nemaghiare de sub coron'a Ungariei, si prin urmare si in anim'a natiunii nóstra romane transilvane — se spunemu dreptu — si suspitiunea si frica ace'a, ca ministeriulu nostru de statu, intr'adeveru s'ar' fi amegitu a crede, ca, tóta poterea regatului Ungariei ar' constituá o singur'a natiunea maghiara?! Ca unilateral'a impaciuire cu natiunea maghiara, nu e numai deplin'a impaciuire a intregului regatu alu Ungariei, dara s'ar' poté luá si de o impaciuire solidaria a intregu imperiului austriacu, si a tuturor natiunitatiloru nemaghiare de sub coron'a Ungariei cu natiunea maghiara, si prin urmare ar' fi ace'a impaciuire totu de odata si consolidarea a intregu imperiului austriacu?! —

Noi, cari suntemu convinsi, ca poterea solidaria a unui regatu si a unui imperiu poliglotu, nu póte stá basata numai pe un'a natiune, ci poterea loru se asecura si fundeza prin solidari'a concurentia a bracia-loru si a sacrificialoru, si mai vertosu a simpatieloru tuturoru acelor natiuni, cari in acelu-a si regatu si imperiu nu numai locuiescu, da si intru tóte de egale drepturi politice se bucura. —

Noi cari suntemu convinsi ca prin dualismulu maghiaru si centralisatoriu in frunte, datu inainte de a se duce in deplinire impaciuirea tuturoru nationalitatiloru nemaghiare cu natiunea maghiara pe fundamentulu unei perfecte si egale indreptatiri politice, si inainte de revederea legiloru din 1848, cari statornesu egemoni'a si supremati'a natiunei si a limbei maghiare asupra tuturoru celoralalte nationalitati nemaghiare de sub coron'a Ungariei, si submésa tóta existenti'a politica a acelor'a — se va pune unu fundamentu stricatosu de vecinice conflicte intre nationalitatile nemaghiare si intra cea maghiara in ace'a mesura, in catu schism'a si scisiunea acést'a politica a nationalitatiloru neindestulte de sub coron'a Ungariei cu tempu sar' poté desvoltá si in nesce evenimente, cari ar' fi spre cea mai mare stricatiune politica si a regatului Ungariei, si chiaru fi a natiunei maghiare:

Noi dicu- cari din mai susu adusele, si din altele aici ne mai pomenite cause grele suntemu de ace'a convictiune, cá facund'a unilateral'e impaciuire numai cu natiunea maghiara, si inea cu concesionile de ea pretinse, inainte de a escontentá si pe celalalte nationalitati nemaghiare, si inainte de a le intrebá si ascultá si volió, do-

rirea si postulatele loru. nu este numai intregu imperiului austriacu pagubitiósa, dar' obiar' si pentru regatulu Ungariei, a. carui a potere numai in consonanti'a si unirea animiloru si a poteriloru tuturoru colocutorieloru nationalitati se póte basá si pentru inea si natiunea maghiara tare striatiósa; —

Noi dicu cari din anima dorimu pacea si fratietatea intre tóte nationalitatile, care este adevérata potere si in florire si a regatului Ungariei si a intregu imperiului austriacu, si cari vedemu, ca in pretensionile natiunei maghiare, oari se silesu cu atata cerbicositate a le stórcé dela regimu, se stabiliséa o nesuferita suprematia si egemonia a natiunei maghiare, sub cari ele numai cu tonurile baionetese se mai poté subordina si tili, — cá creditiile supusi ai Maiostatei S'ale si adevérati patrioti, nu potemu se nu improbamu ace'a experimentatiune a unei unilaterale impaciui, carea sar' face numai singuru cu natiunea maghiara inainte de a chiamá bateru la consultare, si de a ascultá pe barbatii cei de incredere si ai celoralalte nationalitati nemaghiare*), prin concesionea unui ministeriu responsabilu, inse maghiaru, si cu sacrificarea perfecte egalitati de drepturi pentru tóte natiunile nemaghiare de sub coron'a Ungariei. —

Nu ne miramu noi, nece improbamu pasii ministeriului de statu, cari i-a facutu spre impaciuirea natiunei maghiare, — ca pacea o voiescu insusi si Dumnedieu. —

Nece nu ne miramu si nu improbamu, ca escelenti'a s'a minsteia, si de noi de toti tare dorite, a chiamatu barbatii cei mai de iocredere si fruntasi ai natiunei maghiare. —

Da ne amu mirá tare, si amu improbá ace'a déca pasii acestia s'aru fi facutu spre impacarea numai a unei singuratece natiuni „maghiara” si nu spre impaciuirea intregu regatului Ungariei, adica: a tuturoru nationalitatiloru nemaghiare de sub coron'a Ungariei, cu natiunea maghiara pe bas'a unei perfecte egalitati de drepturi nationale. —

Ne miramu si improbamu numai aceea omisiune a ministeriului de statu, cá spre construirea acei paci dorite, a chiamatu de consul-tare numai singuru pe barbatii cei de incredere ai natiunei maghiare, si nu si pe barbatii cei de incredere ai tuturoru nationalitatiloru nemaghiare de sub coron'a Ungariei.

Noi debu se descoperimu Escelentiei Sale ministrului de statu acést'a a nóstra admirare si improbare cu o anima deschisa, si din detori'a credintiei catra statu si catra tron. A. A.

(Va urmá.)

Caus'a Dr. D. Racuiciu causa nationala.

Publiculu românescu este datoru dlui corespondente X. Y. din Clusiu cu recunoscintia, pentruca folosinduse de caus'a dlui Racuiciu aduse nainte cestiunea docentiloru privati la academi'a de drepturi asié precum se vediu in Nr. 78 alu Gazetei. Omenii ocupati cu grijile lumii vita adesea de nutrementele mai nalte, éra la altii nepasarea intrece orice mesura. Unii éra si dicu, ca destui juristi esu si din alte academii. Cu ómenii de calibrulu acestora n'avemu noi o socotéla, pentruca noi suntemu din aceea, cari dorimu cá déca s'ar' potea, pana si toti notarii comunali se fia juristi absoluti ou 3 ani si toti fiii aceloru familii, caroru sórtea le va fi datu o subsistintia mai neatarnatóre, se asculte drepturile, apoi nu'mi pasa mérga la economia séu la orice 'lu va trage inim'a. Se ne desvetismu si ferimu pe viitoru de nevoiesi'a datina apucata dela unguri si asi de a privi invetiara de drepturi totu numai si de a meseria, de ceea ce numescu germanii Brodsteria, de ceea pe care calci in vreo func-tiunari publici si advocatii se aiba sciintia de de drepturi, éra altulu nimeni? Pe oatu tempu vomu cugeta asi, de viatia si libertate adevératu constitutiunala in tiér'a nóstra nu póte fi nici o vorba. In cine se se compuna pe viitoru dietela nóste, din cine adunarile municipale? Totu numai din elemente din care au fostu ele compusi pana acum? Nu toti juristi,

*) Se intielege, lin Ungari'a numai, ca din Transilvani'a se cade se a chiamo numai atunci, candu se tractéza despre constituirea ei, cá provincia nedependenta de ministeriulu lu nemisteriulu maghiaru! — R.

dieu înse nici, totu numai economi, preoti, derogatori și neguțiatori. Într'unu corpu de 100 iti trebuescu $\frac{1}{4}$ juristi independenți, înse juristi adeverați, éra nu asié numiti „patvaristi“ de de Pest'a și Clusiu din dilele vechi, carii facea bataile cele mari pe la adunările electorale din comitate și cetati. Au trecut frumósele timpuri de „Burschenschaft“, pre candu multi juni perdeu cate 10—15 ani pe la facultati și totu nu invetiá nimicu. Se cere totuodata cá se pregatim profesori de drepturi și alti ómeni eruditi, carii se tráiesca, asié dicundu numai pentru sciintia, barbati de specialitate, legisti luminați și tari in caracteru, fara ajutoriulu caroru cele mai stralocite drepturi constitutionale devinu uitate și ingropate. Advocati romani in Transilvani'a abié avemu vreo cinci, séu siese, éra vreo diece vacantie de advocati pe la cateva ténuturi și in orasie mai mici, astépta in desierta dupa barbatiu loru. Mai cugetati inca numai la dreptulu, cambialu, pe care ar trebui se'lu aiba cá in degete toti neguțiatorii și speculantii, pe care înse abié 'lu cunósce din diece unulu.

Éca deci, cum vine caus'a lui Racuciu cauza nationala, in catu de n'ar mai fi nici o cauza alt'a de a mai alerga la Vien'a, una singura a césta inca ar fi de ajunsu.

Dn. corespundinte din Clusiu dice, ca ar fi fostu vorba de cate 2 docenti privati in limb'a romanésca la cele 2 academii. Eu sciu ca se proiectasera cate 3 la un'a și numai dupace se aflase, ca in bugetu se voru trece numai cate 1500 fl. v. a. spre acelu scopu, i s'a observatu baronului Reichenstein, ca numai cate 500 fl. la unu docentu ar fi o plata prea mica, ci déca nu se póte midiloci o suma anualá mai mare, se se dè mai bine cate 750 fl. la unulu, pentrucá se se castige cate doi individi capaci și mai zelosi. Dupa acestea in bugetu 1) n'a intratu numerulu docentiloru in limb'a romanésca, ci s'a disu numai simplu: „pentru docenti privati in limb'a romanésca (la cate o academia) cate 1500 fl., adica cu totulu 3000 fl. pe anu, ceea ce s'a și votatu fara nici o greutate.

Asié fiindca deocamdata nu s'a potutu nici universitate transilvaná, despre care ne spune dn. X. Y. dela Clusiu, nici academia de drepturi curatu romanésca, ni s'au datu docenti privati²⁾.

Ce sunt pe la universitati docenti privati și care sunt atributiunile lor? Acésta se spune limpede și lamuritu in decretulu min. imper. din 8 Martiu 1849 Nr. 156 și se repetesce in decret. minist. din 27 Apr. 1850 (Bulet. imp. Nr. 208). Acestea decrete mai tardiu au trecut in putere de lege. In § 4 din celu dela 1849 sta „Fiocarui profesorú séu docentu auctoritatú de catre deregatoriile competente pentru prelegeri publice i se cuvine dreptulu de a da scolariloru sei testimonii de examenu și de cercetare, fara privire la acea impregiurare, déca specialitatea propusa de ei este extraordinaria și déca preste acésta pentru aceeași specialitate la aceeași universitate mai este séu nu sistemisata vreo catedra ordinaria“³⁾.

Ce dicu cei optu domni profesori academici din Sibiu la acésta lege atatu de lamurita? Ei au remustratu precum apu intielesu pe unele temeiri care merita a fi cunoscuté. Mai anteu se permite, ca la universitati e introdusa asié numit'a libertate de invetiamentu (Lehr- und Lernfreiheit), dupa care pentru o multime de cursuri sta in voi'a parintiloru de a'i tramite și a tineriloru de a merge numai la anumite cursuri și ale asculta regulatu numai pe acelea și érași numai la profesori de acea specialitate, alu caroru metodu le mai place; preste acésta

¹⁾ Beilagen zum Staatsvoranschlage für das Jahr 1865 I. Band VI. Heft. IX. Siebenbürgische Hofkanzlei pag. 314 et 315. — G. B.

²⁾ Neci atata nu s'a datu totu, pentrucá dór' va veni lucrulu se nu se mai dè nemicu. — Déca incepa înse romanii din 1849 cu colecte, óre amu sta acum asia?! Si déca n'omu incepe neci acum, óre preste alti 17 ani n'omu sta mai reu de catu adi?! — R.

³⁾ Jedem von den competenten Behörden zu öffentlichen Lehrvorträgen autorisirten Professor oder Docenten steht zweifellos das Recht zu, seinen Schülern Prüfungs- oder Frequentationszeugnisse ohne Rücksicht auf den Umstand auszufertigen, ob das von ihnen vertretene Lehrfach ein ausserordentliches ist, und für das gleiche Lehrfach überdiess eine ordentliche Lehrkanzel systemisirt an derselben Universität bestehe oder nicht. — Emisu ministr. dtó. 27 Aprile 1850 bul. imp. Nr. 208. etc. etc. etc.

lipsescu și examenele somestrale. Cu totulu altmintrea este la academi'a din Sibiu. Pe temeulu statuteloru ei din 4 Oct. 1850 la aceeași domnesce o blegatiunea de invetiamentu asié, in catu junii studenti sunt îndatorati a cerceta, tóte cursurile, afara dóra numai de unulu; preste acésta la academia se ténu nu numai examenu de státu, ci și examenele semestrale. Deci adauga profesorii, pre catu timpu ecsista la academia examene, pe atata docentii privati n'au locu, cá si cum adica in acestu casu studentii aru fugi dela profesorii ordinarii la docenti, unde li s'ar paré ca scapa mai usioru. Noi înse credemu ca acestu reu s'ar póte preveni fórté bine și inca prin midilóce strabatatóre, fara cá prelegerile se devina oá o licitatiune minuendo.

Dñii profesori mai pretindu dela docentii privati, pe temeulu decret. minist. din 19 Dec. 1848 Nr. 37 cá docentii privati 1) se'și impartásiesca asié disulu Curriculum vitae, adica descrierea vietii, biografía; 2) se tiena o disputațiune vorbala séu prelegeré de proba; 3) una scripturistica; 4) pentrucá re póta da testimonii cu valóre legala, se depuna juramentulu cerutu de lege.

Marturisim ca uoi nu scimu, déca cele mai multe din aceste conditiuni nu sunt cumva implinite prin aceea, ca cutare individu depune doctoratulu la cutare universitate austriaca.

Paremise ca dñii profesori mai sunt îngrijati inca și de terminii tehniciu romanesci. Se fia odichniti in acésta privintia. Se se faoa numai incepetur'a și aiori in Transilvani'a, se vedeti apoi, cum in 2—3 ani nu va mai incapea nici o indoiéla asupra terminiloru tehniciu juridici și o multime de sterpituri voru disparea din limba. Sunt multi ani de candu sciintiele juridice se propunu romanescé la dóra facultati. Credu ca asemenea imprumutare nu va fi oprita.

Cu atata caus'a lui Racuciu séu mai bine caus'a nationala privitóre la infintiarea facultatii de drepturi in limb'a romanésca nicidecum nu e deseocata, ea ne va mai intimpina și alta data. Pentru acum fia ne destulu a o fi tractatu numai in modu obieptivu și a fi datu publiculu ocaziune de a medita seriosu asupra acelei cause.

Incheiemu cu descoperirea dorintiei, cá pana una alta se mai concurga și alti individi⁴⁾ la catedrele de docenti privati, pentrucá asié regimulu se i se dea ocaziune bogata de a pertracta cestiunea cu tóta seriozitatea pe care o merita și a cunósce ca ide'a din 1862/3 are simburé sanatosu. —

16 Oct.

G. Baritiu.

Revista de diarie.

Dn. Vinc. Babesiu in o scrisóre data din Bud'a 5 Oct. n. publicata in „Concordi'a“ Nr. 77 și „Albin'a“ Nr. 72 respinge cu multa demnitate invinuirea ce'i facea unu corespundinte din Iladi'a cu privire la diferentiile confesiunale, aratandu între altele ca parochulu unitu nu voise a lua parte nici la cin'a data in onórea óspelui, care apoi manecá in urmatórea di la 7 diminéti'a. —

In adevéru unii ómeni canta caus'a de cértá cu falinariulu lui Diogenes. —

In „Conc.“ Nr. 80 se mai publicá érași o vaieratúra lunga asupra persecutiuniloru la care este supusa limb'a romanésca și functionarii romani carii nu sciu unguresce. — Pentru noi nimicu din acéstea nu este lucru nou și nici ca le ténemu cause de ajunsu spre a despera. Deocamdata observamu auctorulu acelei corespundintie, ca legea pentru limba nu apucase e fi sanctionata, státu mai pucinu publicata. De aici joculu acelu usioru alu maghiarismulu. Vedi acum au inceputu a dice mea culpa si acei oativa fosti membrii ai dietei, carii cu neandit'a loru pedanteria și cautatura de nodu in papura si cu furia loru de a se face catu se póte mai populari cernea tóta diu'a și nu fremená nicidecum, adica ei causara traganarea desbateriloru atatu la legea pentru limba, catu si la legea electorala și la altele pe septemani și pe luni înainte, panace se schimbá sistem'a și ne sparsera in tóte partile. De nu se tamandá din cele 10 luni (sesiunile din 1863

⁴⁾ D. jude sing. I. Popu inca a concursu și paremise inca vr'o doi altii pentru Clusiu, înse rezultatu n'a potutu se se nasca in Clusiu. — R.

et 1864) celu pucinu 4 cu dispute ceci, ci se midilóce sanctionarea și publicarea mai multóra legi sanatosé, acum noi amu sta preste totu fara nici o asemenare mai bine si mai siguru. Dóme dámi si mie mintea cea din urma a romanului, ca dóme intieptu este romanulu dupace o a patitu.

„Albin'a“ Nr. 75 aduce o soire fórté placuta despre o fundatiune de 40 mii fl. v. a. facuta de dn. Alecsandru Nedelcu cetatienu și proprietariu in Pest'a impreuna cu soția sa ocón'a Anica nascuta Hauptman. Scopulu fundatiunii testamentarie este infintiarea unui institutu in orasiulu Lugosiu pentru creșcerea prunciloru gr. orientali seraci. Preas. S'a parintele Ioanu Popasu episcopu alu Caransebesiulu incunoscintia diecesaniloru. sei acea fapta generósa prin unu cerculariu de dato 22 Sept. v.

Intru altele „Albin'a“ merge nainte lucrandu barbatesce in caus'a dieceselorú și a scóleloru, strigandu mereu: Sinodu, sinodu! —

„Sionulu rom.“ Nr. 20 are între altele acesti articuli interesanti: Infrumsetiarea cantului bisericescu. — Situatiunea actuala a Episcopatulului eclesiei romane din Romani'a. — Corespundintia din Bicsadu in Ungari'a despre neșps'a disordine scandalósa ce se intempla cu ocaziunea inchinatiuniloru la icón'a facatóre de minuni a Mamei Domnului. —

Alt'a din Aradu a dlui advocatu Dionisiu Pascutiú plina de citate latinesci din s. scriptura, plina înse și de mania ferbinte asupra celoru carii émana ura relegiósa între romani. Noi rugamu pe dn. Pascutiú, cá se'și recitésca acea corospundintia într'o séra pe linisce, éra anume cele 15 linii din urma se si-le insemne fórté bine. —

Ajuta'ti, si'ti va ajuta si Dumnezeu.

Brasiovu 24 Oct.

In 26 e aniversarea dilei celei memorabile pentru natiunea romana, in care Mai. S'a c. r. ap. cu sacrat'a S'a drépta de Mare Principe alu Transilvaniei, sanctionandu I. art. de lege, privitoriu la efeptuirea egalei indreptatiri a natiunii romane, și a confesiuniloru ei, se indurá a ne deschide port'a edificiiulu constitutionalu, in care furamu condamnatu atatia seculi la mórté politica, pe care înse iubirea de dreptate a Mai. Sale in inalta recunoscintia a meriteloru natiunii romane pentru tronul binevoi 2-ni o preface in viétia. Se, cuvino, oá aniversarea auspiciulu vietiei nóstre constitutionale totu sufletulu de romanu se o serbese cu cea mai fiésca aderintia și pietate catra pré'naltulu Sanctiunatoriu, cerendui dela tatalu puteriloru binecuvéntare oerésca și reinnoirea puteriloru, cá se'și póta complini opulu inceputu spre fericirea popóloru tierei, spre binele imperiulu și spre consolidarea monarchiei pre bazea eternei dreptati. Acésta este o virtute de recunoscintia omagiala catra in. dinastia, și romanulu pretiuésce virtutea; e unu actu de viatia din legea și pentru legea cea facatória de viatia, și romanulu nu mai vrea a ramané uimitu, mortu, candu i s'a datu lege de viatia politica coegala; e unu actu mai legalu decatu legalitatea, și romanulu implinesce cu scumpatate totu ce e legalu și nu se uita in gur'a dusmaniloru, cari mai eri scorniea și ne negrea prin diurnale, ca ténuramu aici conducte de faclii pentru outare domnitoriu, ér' astadi tremura, cá nu cumva romanii printr'unu actu cá acesta se'și spele prepusele cele inegritórie de eri, tragundu dunga preste socotél'a defaimatoriloru, cari ne descrisera, ca n'avemu simtiu de viatia nationala constitutionale, nu intielegemu cá butuculu, n'avemu concepte de drepturi și de folosirea loru, ca nu le scimu pretiui, ca romanulu are conceptu numai de comunismu: asia se ne dè regimulu pe man'a loru, ca ne voru infrena ei scl.

Nu e acestu actu neci in umbr'a s'a vreunu actu de demustratiune, ca nu e indreptatu in contra neci unei legi, ci glorifica legea; e dar' unu actu simplu de grata memoria, demnu de stima, de onóre și viatia nationala, de simtiu multiamitoriu și de drépta pretiuire a dreptulu sanctionatu de Pré'naltimea S'a, si celu ce ar cutesa și numai alu desfatui prin vreo schimá se face vinovatu de crim'a nefidelitatii catra lege și catra datatoriulu de lege. Unionistii singuri și cei ce intrara in lagarulu loru nu o voru poté mistui, unu Kossuth s'ar opune

cu arma la unu actu de inviare si viatia, inse adi regimulu Maiestatii Sale ilu va privi si trebue se 'lu privésca de cea mai leala si mai legala fapta si virtute cetatianésca, care numai unu invecitu dusmanu alu natiunii nu o ar lauda cu aplausu meritatu. Romanulu, care 'si iubesece tiér'a si dreptulu seu politicu nationalu, preste tóte, va a eterna diu'a acésta, facundu o si serbatórea jertferei „unui banu natiunalu“ pentru bizele seu, care se póte tramite la comitetulu asociatiunii pentru cultur'a poporului romanu, in totu anulu pe calea cea mai usóra cu menire pentru radicarea unei academii nationale de drepturi, si diosu sciintiele agronomice. — E lucru maretiu! e salutariu! si fórté lesne de efectuítu acesta; si óre cine ar poté fi atatu de timpitu in consciint'a de sene séu atatu de dusmanu binelui natiunii, care nu ar fi gat'a cu braciéle deschise a indemna la atatu sacrificiu si pe copii din braciéle laptatórei?! Cá natiune coegalu indreptatita avemu si dreptulu a neingrugi pe cale legala de aceste institute ce ne sunt neesperatu de lipsa. Deci nu lipsésce alt'a, deoatu se ne voimú binele si se contribuimú a cestu „banu natiunalu“ dandue cu totii, cati sunt amici ai natiunii concursulu la adunarea lui anuala. Unu graunte de credintia in viatia, o vointia cu poteri unite! si Dumnedieu va fi cu noi, cá se nu mai recademú din viatia in letargia. (Va urmá.)

— La noi a inceputu érn'a seriosu a si intemeia imperati'a. Néu'a precésa si urmata de unu inghetiu cá in mediulu ernei, totu mai tabaresce pe locurile nóstre, incatu ómenii 'si perdu speranti'a, ca ne va mai parasi pana la primavéra. —

— Reuniunea gimnastica romana de aici conformu cu decisiunea consiliului si va tiené adunarea generala dumineca in 16/28 in sal'a gimnasiului, la care presiedintele s. cu secretariulu invita pre membri la 10 óre.

— Tergulu de vite, ce se tiene acum abia se arata a fi tergu de anu. Vitele su eftine din caus'a nutretiuului, dar noi, minunea, minuniloru! óre de ce mancamu puntula de carne totu cu 12 cr.? Videant patres conscripti! —

Desiu Octobrie. O mare bucuria simtiramú si pre aici, candu estiamú din diurnale, ca corespóndinti'a telegrafica se póte face pe viitoriu in or-ce limba a popóreloru monarchiei. — Unu domnu, cum vediu, in entusiasmulu bucuriei generale de p'aici vrú indata a inouoscinti'a Redactiunea Gazetei despre acésta bucuria si observandu conditionile prescise, tramise la firulu electricu urmatoriulu telegramu:

„(R o m a n i s c h).“

Desiu 10 Oct. 1866

Gazetei romané
in Brasieu.

„Concesiunea limbei materne pre firulu electricu au produsu o bucuria mare intre toti romanii din Solnocu.“

Mare fú nimirea si indignatiunea tuturor, candu vediamu telegramulu retramisu, cu avisare, ca nu e ertatu a se telegrafá, pana candu se va primi alta avisare. Écai si cuvintele:

„Hier darf obige Depesche bis auf weiteren Auftrag nicht telegrafirt werden.“

Schöpf.“

Toti 'si spargu acum capetele se póta gâci, ce va se insemnese acésta respingere, fiinduca respectiv'a porunca trebue se fi sositu prin telegrafu. S'au facutu póte reclamare din partea maghiariloru, cá in pretins'a loru Ungari'a se nu se conoéda acésta favóre la respectivele natiuni?! Noi inse credemu, ca telegrafismulu se tiene de categori'a postala si cu ea de finantiele generali care su rezervate regimulu acoeliasu, prin urmare o asemené favóre inca trebue se fia generala. Hei! Unde limb'a nu se respectésa, acolo e departe ór'a impretinirii!

— Cerealele pe la noi: grau, papusioiu, esira preste sperantia bune. Pretiulu le soadiú, totusi in cantitatea s'a nu potu fi deajunsu pentru recerintiele poporului. Vinu e multu, bunu si eftinu.

— Coler'a a inceputu a domni si pre aici in pregiurulu Beclénului in comunele de catra Somesiu: Nimigea ung., Sireagu, Pétr'a, Chiusa, Beclénu, Terlisiu'a, Reteagu, desi nu in mare

mesura, inse totusi secera. Secet'a e mare, incatu ap'a pentru adaptulu viteloru e fórté pucina. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 19 Octobrie. Mai. S'a imperatulu sosi in 18 pe la 10 óre in Brünn, avendu in suita pre adjutantulu generalu c. Crenneville, si min. de statu c. Belcredi, si fú intempnatu cu entusiasmu de bucuria din partea locuitoriloru. Consululu cetatii Dr. Giekra in fruntea reprezentantiei salutá pre Maiestate cu calduróse cuvinte, si Mai. le multiami pentru credinti'a dovedita, apromitendule totu feliulu de ajutoriu, unde starea precaria esita din furtun'a resbelului va pretinde ajutoria. Dupa acést'a primi Mai. S'a presentarea tuturor bransieloru, é'r' sér'a in teatru fú salutatu de catra unu publicu fórté numerosu, siimnulu popularu resoná cu unu entusiasmu straordinariu. Mai. S'a mai binevoi a meni 10.000 fl. pentru pauperismulu din Brünn si a aplacidá redicarea duoru gimnasia inferióre, unulu in Brünn si altulu in Olmütz cu limb'a de investitura oehica, ceea ce facú o fórté placuta sensatiune.

— Din cercetarile din Wiener-Neustadt, asupra generaliloru invinuti pentru reulu succesu la Königgrätz a esitu gen. Clam-Gallas cu totulu nevinovatu; si Mai. S'a 'lu onorá cu o scrisóre da mana, in care 'lu recunósce nepatatu si cu totulu nevinovatu la prepunerile comandei de nordu. Se suna, ca generalii Benedek, Henikstein si Krismanic se pensionésa in gratia si tóta ulteriór'a ceróetare se naduesce.

— Se vorbesce despre o nóua lege de intregirea armatei, care ar redicá numerulu contingentulu anuala de recruti dela 85.000 la 120.000 fetiori. —

— Confusiuni si intre nemti. Centralistii din senatulu imperialu totu tienu convorbiri, si rezultatulu e: se se reintórea la diploma si patenta cu catu de curund'a conchiamare a senatului; é'r' Lichtenfels, fostulu presiedinte alu consiliului de statu, a datu in adunare unu memorialu, in care svatueace chiamarea de nou a sen. imp. intaritu, care se'si dè parerea despre reformele reconstituirii imperiului. Mersulu racului. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 20 Oct. M. S'a domnitoriulu in urm'a inoirii inaltei Porti cu conditionile recunóscerei de princiope ereditariu, dicu M. S'a D. Carolu I. si pléca in 21 Oct. catra Constantinopole spre a si face visit'a de recunóscere. Batelulu de resbelu imperialu e pusu la dispusetiunea Domnitoriului si unu adjutantu alu Sultanului a si sositu la Rusciucu spre a 'lu intempiná cu onorile cuvenite. Prin timare cestiunea recunóscerei s'a sfersitu si precum se crede in favóre autonomiei tieriei.

— Colegiile electorale din tóta Romani'a sunt convocate pentru alegerea senatoriloru si a deputatiloru. Alegatorii colegiului I pentru deputati se voru aduná in 29 Oct.; pentru col. II in 30 Octobrie; pentru alu III; deputatii de orasie in 31 Oct. si voru alege cate unu deputatu dupa art. 62 din constitutiune; colegiulu alu IV in 26—28 Oct. Dupa art. 7 si 8 alu legeri electorale voru pasi la alegerea de cate unu delegatu pentru fiacare 50 alegatori, cari delegati se voru intruni in 7 Nov. la resiedinti'a judetieloru si voru alege pe deputatulu otaritu prin art. 63. Pentru senatu col. I va alege in 3 Nov.; alu II in 4 Nov. si voru alege in capital'a judetieloru cate unu senatoru dupa a.t. 68 din constitutiune. Profesorii universitatiloru din Bucuresci si Iasi voru alege in 5 Nov. cate unu senatoru. —

FRANCIA. Parisu 17 Oct. „Monitoriulu“ de séra constatésa, ca afacerile Cretei mergu spre potolire; elu anuncia urmarea nentielegerii intre Pórta si Montenegru. Franci'a se felicita de rezultatele favorabile, la cari ajungu poporatiunile crestine din Turci'a, carora Turci'a le dá numeróse semne de interesu.

— In 18 muri Thouvenel de mórte rapida. „Monitoriulu“ constatésa, ca mórtea s'a este o mare perdere pentru imperatulu si pentru tiéra.

— Imperatulu Napoleonu patimesce inca

reu de pétra in besio'a urinaria, si diurnalele anuncia, ca si ar fi facutu si arangementulu pentru regentia in casu de periculu. —

TURCIA. Constantinopole 19 Oct. Grecii au cercatu a da focu flotei turcésce ce se aflá in portulu Candiei. — Sinodulu grecu a recunoscutu independenti'a bisericiei romane. — Palatulu imperialu de Bosforu s'a preparatu pentru primirea principelui Romaniei. Unu batelu cu vapóre de resbelu va fi pusu la dispositiunea s'a. Acestu telegramu, ce ceroula prin diurnale, lasa a crede, ca caus'a orientala s'a domolitu pentru acum, cu tóte zideririle urnite din partea Rusiei. —

Novissimu. Telegramu. Vien'a 23 Oct. Imp. Napoleonu se indreptá catra imp. Austriei invitandulu a induplecá pre imp. Maximilianu din Meccicu cá se abdica de tron. Austri'a respinse or-ce amestecare.

Mai. S'a imp. sosi in 22 in Tropavi'a, primitu cu multa caldura. Mai. S'a le multiami pentru patriotio'a sustinere. Catra notabilitati si aretà multiamirea pentru zelulu in pertractarea negótialoru dietale, adaogndu, ca astépta spriginulu dietei si in tóte celelalte cestiuni, care atingu perfectionarea vietice constitutiionale.

In 11 Oct. s'a inchiaiatu instrumentulu de pace intre Prusi'a si Sacsoni'a.

Despre resbelulu candiotiloru se scrie, ca grecii ar fi omoritu pre adjutantulu lui Kiritli-Pasia, care 'lu tramisese cá parlamentariu. Candiotii nu voru a depune arm'a fara independintia, inse dede intre ei o impatechiare.

Sciri comerciale din tierile romanesci.

Dupa atatea sciri separatóre cate s'au latitu in cursulu verei despre puciu'a rodire a campului in Principatele romanesci din caus'a secetei, lumea comerciala vrea se afle din timpu in timpu pretiurile cerealeloru din aceleasi. Precum s'a mai observatu si altadata, porturile dela Brail'a si Galati sunt in acésta privintia regulatóre. Deci pana inca nu se inchide corabierea prin apropiarea ernei, insemnamu dela Brail'a din 9 Oct. c. n. acestea pretiuri:

Grau numitu ciacáru calit. I lei	250	à	260.
„ „ „ „ II „	236	—	242.
„ „ „ „ I „	216	—	225.
Secara — — —	145	—	150.
Papsioiu — — —	155	—	170.
Ordiu — — —	100	—	110.

La alte producte nu se arata pretiurile, se adauge numai, ca intre 6 si 9 Oct. din portulu Brail'a s'au incarcatu optu corabii si 6 slepuri spre a transporta bucate, lemnaria de lucru s. a. in tieri straine, se intielege inse, ca grau si papusioiu na, pentraca precum e sciutu, scóterea acestoru producte este oprita pe unu timpu nedeterminatu

Spre a se poté regula economii si negutiatorii transilvani si banatieni cu privire la pretiuri si mesuri, adaugemu si respective repetimu urmatórele insemnari.

Pretiurile de susu se socotescu pe chila, carea é mesura de greu tate. 1 chila are 400 ocale, 1 oca face 2¼ ℔ de Vien'a. 1 chila romanésca de grau frumosu face 7 galete gráu de Ardélu, éra de papusioiu, care este mai usioru, 7¾ galete. 1 chila de Moldov'a e mai mica, adica numai de 5 galete grau ardel. — La pretiurile de susu e luata chil'a romanésca.

1 banitia este vasu cá si ferdel'a nóstra. 20 banitie grau bunu facu 1 chila.

Pentracá se aflamu mai usioru pretiurile, trebue se mai premitemu, ca 1 galbinu face 32 lei cursulu Bucuresciloru, séu — dupa agio dela noi un'a intr'alt'a la 6 fl. v. a.

Se punemu ca ai cumparatu graulu celu mai frumosu cu 260 lei: impartii acesta suma cu 32, vei avea 8¼ galbini pentru 1 chila séu 7 galete de Ardélu. 8¼ cu agio cam 48 fl. 75 ori. Imparti cu 7 pe 48, 75 si vei avé 6 fl. 68¼/7 cruceri in valuta austr. de charthia pentru 1 galeta graulu celu mai frumosu. Prin urmare considerandu spelele transportulu s. c. l. nici pe langa acelu pretiu relative neauditu in tierile romanesci nu da man'a cá se scoti cereale de aici in Romani'a. afara póte la cate unu punctu undeva pe frantarie.

Cursurile la bursa in 23. Oct. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci — —	6 fl. 13 cr. v.
Augsburg — —	127 „ 75 „